

תענית אסתר ופורים – איגרת מידע לעובדים באגפים לרווחה ושירותים חברתיים

תענית אסתר חלה ביום חמישי ה-9 במרץ 2017 (הוקדמה), פורים נחוג ביום ראשון ה-12 במרץ וששן פורים (חג הפורים) הנחוג בערים המוקפות חומה מימי יהושע בו נון, למשל ירושלים), יחול ביום שני ה-13 במרץ.

רקע כללי

תענית אסתר הוא יום צום הנהוג בערב פורים (י"ג באדר), לזכר התענית של אסתר בעת פעילותה לביטול גזרות אחשוורוש, ותענית היהודים בעת התקוממותם מול מבקשי נפשם. הצום נמשך מעלות השחר ועד צאת הכוכבים. השנה (2017), היות וי"ג באדר חל בשבת, הוקדם הצום.

חג הפורים מבוסס על מגילת אסתר, ועל סיפור הצלת היהודים באימפריה הפרסית מרצח עם. לאחר ההצלה מהגזרה, קיימו היהודים "יום משתה ושמחה". יהודי הבירה שושן (המוקפת חומה) חגגו למחרת, בט"ו באדר.

בין מצוות החג: קריאת מגילת אסתר, סעודת פורים הכוללת שתיית יין רב, משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים.

בין מנהגי החג: לבישת מסכות ותחפושות, חלוקת דמי פורים לילדים ואכילת "אוזני המן".

מידע שימושי לצוות ועצות להתנהלות בתקופה זו:**בתענית אסתר**

- **סדר היום:** הצום מתחיל עם עלות השחר (בשעה 4:45 בבוקר לערך) ומסתיים עם צאת הכוכבים (קצת לאחר 18:00). המתענים בתענית אסתר מחויבים רק באיסור אכילה ושתייה. חולים פטורים מצום זה כמו גם ילדות וילדים עד גיל בת/בר מצווה. בשל העובדה שמדובר בצום "מוקדם" לעיתים ניתן לאחר היועצות הלכתית להקל גם לאלו שאינם חשים בטוב גם אם הם אינם חולים לגמרי. גם אלו שפטורים מהצום לא יאכלו מאכלי מותרות אלא יסתפקו בארוחה פשוטה. ברוב הקהילות נהוג שנשים הרות ומיניקות לא צמות בתענית זו.
- **אחר הצהריים של יום הצום:** לקראת אחר הצהריים של יום הצום מומלץ להימנע ככל האפשר מפעילויות על מנת להקל על הצמים.
- **מפגשים:** אין מניעה בקביעת מפגשים טיפוליים או אחרים. ייתכן שבמקרים שבהם ניתן לדחות את המפגש למועד אחר, יהיו פונים שיבקשו לשנות את המועד.

בפורים

- **סדר יום:** מגילת אסתר נקראת בבית הכנסת, בפומבי, לאחר תפילת ערבית (במוצ"ש ברוב המקומות, וביום ראשון בלילה בערים המוגדרות "מוקפות חומה") ובשחרית (ביום ראשון בבוקר ברוב המקומות וביום שני בערים המוגדרות "מוקפות חומה"). גם נשים מחויבות במצוות החג, ובכלל זה לשמוע את קריאת המגילה. כדאי לבדוק מי בצוות מעוניין להגיע לקריאת המגילה, ולבדוק אם שעות העבודה מתנגשות עם מועדי הקריאה ולהתאים לכך את המשמרות, או לארגן קריאה נפרדת.
- **בטיחות:** מדי שנה נפגעים בחג הפורים ילדים ובני נוער כתוצאה משימוש בחומרי נפץ מאולתרים. הפגיעה השכיחה היא כוויות באזורים שונים בגוף. מומלץ לידיע את לקוחות האירגון כיצד להתנהל בצורה נכונה לקראת החג (ראו קישור להנחיות בסוף איגרת זו).
- **צוות וילדים:** מומלץ לארגון לארגן פעילויות שמשקפות את אירת החג עבור כלל הצוות והילדים בארגון, לדוגמה: חלוקת משלוחי מנות, תחרות תחפושות וכו'.
- **פעילויות מקצועיות:** מומלץ להימנע מעריכת סדנאות ומהכשרות במועדים אלו.
- **סוגיות דתיות:** מומלץ לארגון לבדוק טרם הצום והחג מי הם המקורות הקהילתיים והדתיים הרלוונטיים לפתרון מקרים בהם סתירה בין גישות הרווחה לבין התפיסות הדתיות של הצוות והפונים.

האגרת עובדה על סמך איגרת פורים לאירגוני בריאות שנכתבה על ידי צוות המרכז הבין תרבותי לירושלים שבחר להיעזר בגישת ה-Creative Commons לקוד פתוח כגישה מנחה לצורך הגדרת אופני השימוש בחומרים שלו. אגרות מידע נוספות ניתן למצוא [בדף הפרסומים של המרכז הבין-תרבותי לירושלים](http://jicc.org.il/heb/) (<http://jicc.org.il/heb/>).

להתאמת האגרת לשירותים החברתיים סייעו: עו"ס נועה שלו ועו"ס ניתאי לוי מהאגף לשילב חברתי לוד.

בכל מקרה, אין לראות בדף זה משום ייעוץ הלכתי.

לקריאה נוספת:

הנחיות בטיחות לפורים – ארגון בטרם: <http://tinyurl.com/SAFEPURIM>